

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **S. M.,** proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje,** se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2005, č.j. KUOK/15509/04/OSV-DS/ 7025/SD-312, o kasační stížnosti žalobce proti výroku II. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 8. 2010, č. j. 38 Cad 2/2005 – 93,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

V záhlaví uvedeným usnesením výrokem I. zprostil Krajský soud v Ostravě advokáta JUDr. Milana Ostřížka povinnosti zastupovat žalobce a výrokem II. pak rozhodl tak, že se návrh žalobce na ustanovení jiného zástupce z řad advokátů zamítá. Svoje rozhodnutí odůvodnil krajský soud tím, že důvěra mezi dosavadním zástupcem a žalobcem byla narušena a žalobce s ustanoveným advokátem nespolupracoval. Žalobce přitom opakovaně vznáší neodůvodněné námitky proti všem ustanoveným zástupcům a tím maří účel zastoupení. Žalobci nic nebrání v tom, aby si advokáta pro řízení o žalobě zvolil sám, podmínky pro jeho ustanovení ex offo však za daných okolností nejsou splněny.

Toto usnesení napadl žalobce včas podanou kasační stížností, v níž se domáhal zrušení výroku II. a ustanovení advokáta JUDr. Františka Drlíka jako jeho zástupce v řízení. K důvodům nezákonnosti napadeného usnesení nic bližšího neuvedl.

Z důvodu procesní ekonomie pominul Nejvyšší správní soud při posuzování věci nedostatky žalobcova podání a zabýval se bez dalšího meritem věci, tedy tím, zda jsou v projednávané věci dány podmínky pro ustanovení zástupce žalobci pro řízení o žalobě či nikoliv. Dospěl přitom k závěru, že napadené usnesení krajského soudu je v tomto směru zákonné.

Jak vyplývá ze soudního spisu, požádal si žalobce o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o žalobě již ve svém podání ze dne 14. 1. 2005. Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 6. 2009 č. j. 38 Cad 2/2005 – 49 byl žalobci ustanoven advokát JUDr. Milan Ostřížek. Proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost, v níž požadoval, aby mu byl jako zástupce ustanoven advokát JUDr. František Drlík. Důvody nesouhlasu s ustanovením JUDr. Milana Ostřížka však z podání žalobce nebyly zřejmé. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost svým rozsudkem ze dne 15. 9. 2009 č. j. 3 Ads 86/2009 – 67 jako nedůvodnou zamítl. Při jednání krajského soudu dne 23. 3. 2010 pak zástupce žalobce sdělil, že jej žalobce neinformoval o své žádosti o odročení jednání, ani nijak nereagoval na jeho pokusy se s ním zkontaktovat. Vzhledem k tomu, že žalobce evidentně odmítá být doposud ustanoveným zástupcem zastupován, požádal dotyčný krajský soud o zproštění uložené povinnosti. Na základě těchto skutečností pak vydal krajský soud napadené usnesení.

Podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

Jak vyplývá z výše uvedeného ustanovení, při zajišťování ústavního práva na spravedlivý proces pamatuje zákon i na účastníky, kteří potřebují právní pomoc a zároveň nedisponují dostatečnými finančními prostředky, aby si ji mohli zajistit sami. Zákonodárce přitom v dispozici právní normy užívá formulaci „může ustanovit“ nikoliv „ustanoví“. Takto koncipovaná norma se ovšem vykládá tak, že soud ustanoví účastníku zástupce vždy, jsou-li splněny zákonem stanovené podmínky, přesto však právo na ustanovení zástupce nelze chápat jako absolutní. Zákonodárce totiž svou formulací ponechal určitý prostor k uvážení soudu pro ty případy, kdy by ustanovení zástupce neplnilo účel, k němuž je určeno. Právě takováto situace nastala v případě žalobce. Není pochyb o tom, že žalobce splňuje podmínky pro osvobození od soudního oplatku, rovněž tak nebyla zpochybněna skutečnost, že právní pomoc žalobci by byla žádoucí pro ochranu jeho práv. Ostatně proto také krajský soud ve svém původním rozhodnutí o ustanovení zástupce žalobci rozhodl. Žalobce však bez zjevného důvodu pomoc ustanoveného zástupce odmítl, neposkytl mu žádnou součinnost a s ustanoveným zástupcem vůbec nekomunikoval. Zmařil tak sám účel jeho ustanovení, jímž bylo jak poskytnutí právní pomoci, tak i zájem na rychlosti a efektivnosti celého řízení. Nutno navíc podotknout, že se v daném případě nejedná o ojedinělé vybočení z řádného chování žalobce, ale že obdobně postupuje i v dalších svých četných sporech, jejichž výčet bývá obsažen v každém z jeho podání včetně projednávaného a jež jsou soudu známy též z jeho úřední činnosti. Jestliže tedy za této

situace krajský soud žádost žalobce o ustanovení jiného zástupce zamítl, aniž přitom žalobce v kasační stížnosti sám předestřel nějaké důvody, proč považuje napadené usnesení krajského soudu za nesprávné, nevidí Nejvyšší správní soud v postupu či rozhodnutí krajského soudu žádné vady, které by mu mohl vytknout, a tudíž ani žádné důvody, pro které by měl napadené usnesení zrušit.

Kasační stížnost podanou žalobcem posoudil Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené jako nedůvodnou, podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. ji proto zamítl.

Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, ve věcech pomoci v hmotné nouzi pak nemá právo na náhradu nákladů řízení ani procesně úspěšný žalovaný správní orgán. Z těchto důvodů nepřiznal Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 3. března 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda

senátu